

sának, vagy felemelésének van helye". Ez a rendelkezés is és pedig nemcsak a kárbövülés, hanem a kár csökkenése irányában is a jövőbeli változások jogi kihatását elismeri.

A törvény 87. szakasza a végkielégítéssel megváltott járadék esetére elismeri, hogy ha a keresőképeség csökkenése utólag a 20%-ot meghaladja (a törvény t. i. a végkielégítést a 20%-ot meg nem haladó keresetcsökkenésre írja elő) a járadékigény felújul.

B. S.

Újabb joggyakorlat az állatszavatossági jog köréből. A gazdasági viszonyok és különösképen az állattenyésztő réteg helyzetének leromlása folytán még mindig ritkán kerülnek állatszavatossági kérdések a Kúria elé, sőt a Te. értékhatározása folytán az állatszavatossági perek nagyrésze a járásbírósnál reked meg, noha a gyakran rendkívül komplikált jogkérdésben legfelsőbb bíróságunk állásfoglalása igen kívánatos lenne.

Az újabb joggyakorlat általános jellemzéseken megállapíthatjuk, hogy az egyre energikusabban alkalmazza az 1923: X. t. c.-nek bár formalisztikusnak látszó, de éppen a kereskedelmi forgalom biztonságára érdekében életbehívott szabályait.

A törvény, mely sajnos nem a legsikerültebb egyike, formai garanciát akar nyújtani a kereskedelmi forgalomnak az előző bizonytalan jogállapottal szemben. Az „Állatszavatossági jog” című munkában már felhívtam a jogászközönség figyelmét azon veszélyre, mely az írásbeliség vívmányát fenyegeti a tv. 4. §-ának azon intézkedése folytán, mely az eladót a szavatosság alól felmenti, ha a vevő, a hibát felismerte, vagy kellő gondossággal felismerhette volna.

Szinte már blankettáris az az alperesi védekezés, mely azzal kezdődik, hogy nem tartozik szavatossággal, mert a vevő a hibát ismerte, illetőleg felismerte, bíróságaink mindig nem alkalmazzák a ratio legis azon állásfoglalását, hogy ezen hiba felismerésének objektívnek kell lenni, anélkül, hogy az eladó arra a figyelmét felhívta volna, vagy éppen közölte legyen a vevővel.

A szavatossági idő kezdete és lejárta tekintetében a Kúria a tenyészképeséggel kapcsolatban elfoglalt álláspontjához képest ismételtlen kimondotta, hogy „oly kikötések esetén, melyek hiánya a T. 2. §-ban meghatározott 6 hetes időn túl ismerhető fel, a szavatossági idő meghosszabbítható tekintendő addig az időpontig, amíg a kikötött tulajdonság fennállása vagy hiánya kétségtelenül megállapítást nyerhet.” (K. VI. 2528/1931.) Természetesen ez a döntés csak oly „tulajdonságra” (tehát nem szavatossági hibára) vonatkozik, melynek fennforgását, vagy hiányát a felek írásban kikötötték, de szavatossági időt nem állapítottak meg. Törvényi szavatossági hibára ezen jogelv nem nyer alkalmazást.

Ha az állat a szavatossági időn belül (42 nap) elhullott, a Kúria csak azt vizsgálja, hogy ez oly ok miatt történt-e, mely a tényleges

átadás idején már fennforgott, hogy ez az ok szavatossági hiba vagy sem, mellékes. (K. VI. 3301/1932.)

A leglényegesebb intézkedést az 51-es számú jogegységi döntvény tartalmazza. Az addigi ellentétes joggyakorlat tájékoztatlanában hagyta a gyakorlati jogászt, hogy a jogelőd iránti igény fenntartása céljából szükséges-e pert indítani, avagy a perbehívás egymagában elegendő az elévülés félbeszakítására. A hivatkozott döntvény a következőképpen foglal állást: „A perbehívás félbeszakítja a perbehívó követelésének az elévülését, ha a perbehívónak a perbehívott elleni követelése annak a pernek a kimenetelétől függ melyben a perbehívás történt. Ez a szabály nem nyer alkalmazást akkor, ha valamely követelés tekintetében külön törvény eltérően rendelkezik.”

Az egyébként terjedelmes indokolásból még a következőket emelem ki: „Az elévülés félbeszakítása a perbehívási kérelem előterjesztésével (Pp. 90. §.) következik be, azonban újra kezdetét veszi, amikor annak a pernek elévülését félbeszakító hatálya megszűnik, melyben a perbehívást érvényesítették.”

A döntvény sajnálatosképpen nem hozott megnyugtató megoldást számos oly kérdésben, mely specifikusan az állatszavatossági joggal kapcsolatos.

A vélelmi idők rendszere oly helyzeteket teremthet, amelyre a jogegységi döntvény szinte alkalmazhatatlan. Lehetséges, hogy abban a perben, amelyben a perbehívás történt, a perbehívó a vélelmi időn vélelmével szemben pervesztessé válik és ugyanilyen tényállás mellett a saját elődjével szemben is vesztesé válnak, ha az előzője irányában a vélelmi idő jogkedvezményét nem veheti igénybe. Teljesen azonos tényállás mellett, mégsem állíthatjuk azt, hogy a szavatós elleni per az alapper kimenetelétől függ, ami aztán a perbehívás hatályossága tekintetében idézhet elő újabb jogbizonytalanságot.

Allandósul az a gyakorlat, hogy az előzetes árverés kérelmezése (Tv. 11. §.) nemcsak jog, hanem kötelessége is mindkét félnek a kárenyhítés szempontjából (Bp. tvsz. 32. Pf. 3960/1934.).

Gyakori eset különösen lovaknál, hogy az állatnak oly vele született diszpozíciója van, melynél fogva környezetváltozás esetén bizonyos súlyos pszichikai elváltozások keletkeznek, amelyek pld. az állat csökönységét, rugósságát stb. idézhetik elő. Egy ilyen ítélet kimondja (Kaposvári tvsz. Pf. 2264/1933.), hogy az állatnak azon látens diszpozíciója is szavatossági hiba, melynél fogva környezetváltozásban ilyen pszichikai elváltozások keletkeznek. Az elsőbírói döntéstől eltérőleg nem vette figyelembe a tanuk sorának vallomását, mely szerint az állaton a tényleges átadás idején semmiféle elváltozás nem mutatkozott, a m. kir. Állatorvosi főiskolának azon véleményezése folytán, mely szerint rejtett pszichikai sajátosságok idéznek elő szavatossági hibát, amelynek megállapítása nem a tanú, hanem a szakértő feladata.

A család elhallgatásnak fogalma sajnos nem nyert felsőbbírásá-

gunk által megfelelő körvonalazást. Ezen fogalomnak kifejtése annál inkább is szükséges, mert a Tv. szerint egyedüli körülmény, amely az eladót az elévülés jogkedvezményének igénybevételétől elűti. A Kúriának egyik ítéletében elfoglalt álláspontja szerint „a hiány akkor tekinthető csalárdul elhallgatottnak, ha az eladó nemcsak maga ismeri azt, de tudja azt is, hogy a vevő nem ismeri és emellett tudatában van annak, hogy a vevő akaratelhatározására a hiány befolyással volna, ha ismerné. Ha tehát a hiányt azért hallgatja el, hogy a vevőnek tudomására ne jusson és akaratelhatározására befolyással ne lehessen. Ha az eladó tisztában volt a simultánözás fogalmával és következőképen tudnia kellett, hogy az eladott sertések nincsenek simultánözva, s tudatában volt annak is, hogy a simultánözás kérdése a vevő akaratelhatározására befolyással van, mert azt kikötötte, a kötleivelbe felvette, a nyugta szövegébe pedig felvéteni kérte, viszont a vételügylet megkötése alkalmával a simultánözás hiányáról nem tudott, a csalárd elhallgatást meg kell állapítani. (J. H. Dtv. 353. o.)

Dr. Ehrnthal Aladár.

JOGÉLET.—ÜGYVÉDSÉG.

Az ügyvédi munkakör átalakulása.

Az egyszerűbb társadalmi és gazdasági berendezkedés mellett rendszeresen csak akkor kerül az ember hatóság elé, amikor más egyénnek van jogvitája. Az érdekek érvényesítése jobbra csak más magán-személlyel szemben történik. Ezért az ügyvédi szerep és az ügyvédi képviselő itt arra a körre szorítkozik, amelyben egyes ember áll egyes emberrel szemben. Az az ügyvéd, ki hivatásánál fogva mindig a más bajával törődik, emellett a társadalmi berendezkedés mellett is a legkülönbözőbb közérdekeket is képviseli. Még pedig hivatottan képviseli. Nyilván ez az oka annak, hogy a nagy demokratikus államokban, például Franciaországban, úgy a parlamentben, mint a kormányban vezető szerepet játszik az ügyvédség, mint a különböző társadalmi osztályok érdekeinek harcosa.

A mai társadalmi és gazdasági berendezkedés új irányban halad. A kollektív szerződések és kollektíve jelentkező érdekek előtérbe nyomulnak az egyéni érdekekkel és igényekkel szemben, sőt ez utóbbiak legtöbbször csakis azokon át tudnak érvényesülni. Ilyen kollektív jelenségek pl. a kartelmegállapodások, hitelrögzítő egyezmények, csődönkívüli kényszer- és magánegyezségek, egy-egy szakmára kiterjedő munkaszerződések stb. Itt sohasem egyes ember áll egyes emberrel szemben, de több rokonérdekű egy emberrel vagy több rokonérdekűvel áll ellentétben. Vannak igények, melyek csak együttesen vagy közbeékelte képviselő útján érvényesíthetők. Gondoljunk a részvényesek, részkötvénybirtokosok igényeire. A gazdasági élet